

Vályi Csaba linómetszete (2006), X3

küli módszerek egyike, melynek során a felületet jellemzően fogazott vassal, himbavassal borzolják fel. Innen kapta e módszer magyar nevét: a borzolás. Jellemzően igen festői felületek állíthatók így elő. Vályi Csaba e munkáiban háromféle módot egyesít. Alkalmazza a hidegtűt, mellyel rajzos hatásokat ér el, a jelzett mezzotintót, mellyel festőbb lesz a látvány és különböző kivágott felületekkel mindezt egyesíti dombornyomással. Sorozata különleges hatással van a nézőre, melyben természeti benyomásokból kiemelkedve születnek meg különleges munkái. Művein egy sajátos konstruktív és organikus formavilágot egyesít. Kiállításán láttunk úgynevezett síkplasztikákat is.

Kiállításán fontos helyet foglaltak el szakrális vonatkozású művei (Veronika kendője, Szent László király és a Szent Erzsébet ábrázolása).

A művész igen érti és kedvvel műveli a linómetszést. Kiállítására szakmai újdonsága volt, hogy bemutatott ex libriseket, melyek újonnan készültek. Kiemelkedik sorukból a Gruber

Béla életművét, személyét megidéző munka (akihez személyes emlékek is kötik) és Alföldy Jenő irodalomtörténész személye kapcsán készült műve. Itt jegyezzük meg, hogy egy immár életművében klasszikusnak számító munkája, katedrális (1971-ben készült) felkeltette a jeles irodalomtörténész és kritikus figyelmét és legutóbbi könyve borítóképe lett ebből a műből.

Ex librisek további készítésére biztatjuk is a művészt. Jól érti a technikát, képes megragadni egy-egy személy életművének, tulajdonságainak, karakterének lényegét, melyekből aztán összetett hatású grafikák szülehetnek.

A művész készít festményeket, dolgozik akvarellal. E műveiben is feltűnik szemléleti gazdagsága, néhol az elvontság felé halad, néha viszont szinte hiperrealista törekvéseket képvisel.

Előljáróban említettük, hogy Vályihoz közel állt Kmetty János tanári személyisége, akire jellemző volt a természetszemlélet és egy sajátos korszerűség együttese. Ez jelentősen befolyásolta művészi pályáját is, olyannyira, hogy Vályi Csaba végső soron Kmetty növendéknek tartható. Művészi világa rendezett, de nem túlracionalizált, akinél a pontos kompozíció a művészi alkotómunka fontos része. Épp Kmetty János írta le gondolatai között, hogy „A tematika: eszmei és formai egyensúly”. Nos, ez az iniciativa érezhető Vályi Csaba munkásságában is, akinél valóban az eszmei és formai kérdések egyensúlyban vannak, s ezzel adja meg mondandója súlyát. A művésznél fontos a jelképpalkalmazás és ugyanakkor a természetközelség is. Ha ábrázol, akkor is mindig túllép a látvány közvetlenségén. Igazi humanista attitűd vezérli, egy igen sajátos emelkedett művészeteszmény. Művészetében több a konzonancia, az egybeesés, az arány, a kiegyensúlyozottság, mint a disszonancia.

Szakmai és emberi öröm, hogy Vályi Csaba önállóan is kiállító művész lett, s most, amikor 70 évesen is köszönhetjük őt, egy emelkedő pályáiv tanúi vagyunk.

Feledy Balázs

DR. KOVÁTS FERENC KIÁLLÍTÁSA

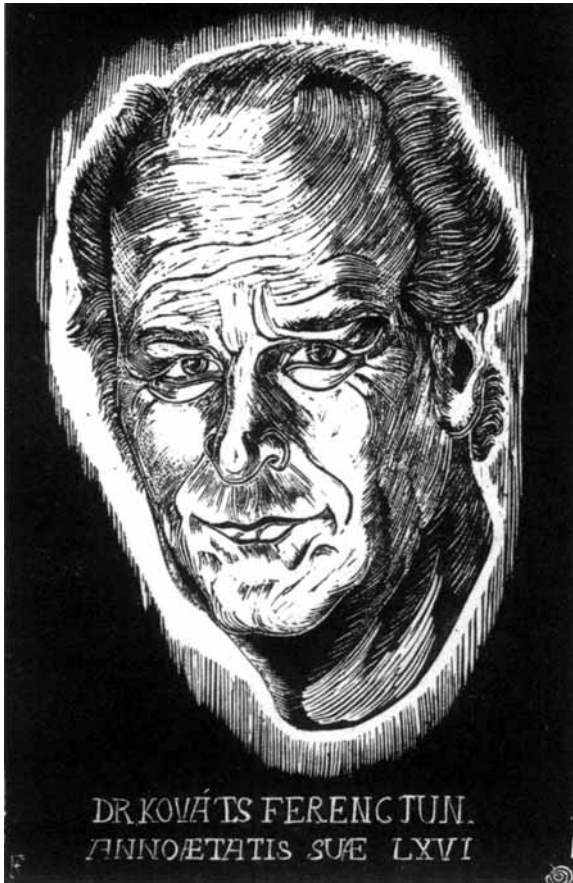
Dr. Kováts Ferenc tudógyógyász karikatúráiból nyílt kiállítás június 6-án Budán, a Semmelweis Orvostörténeti Múzeum dísztermében. A Kossuth-díjas orvos halálának 10. évfordulója alkalmából rendezett tárlaton a nyilvánosság előtt eddig nem szerepelt, az orvoskollégákról készített alkotásait láthatta a közönség. A meghívón stílszerűen „Huncut Tüdész”-nek nevezett

doktor, kandidátus, több külföldi tudományos egyesület tagja egykor a Kisgrafika Barátok Körének is tagja volt és ex librisei megbecsült darabjai számos honi gyűjteménynek. Grafikus munkásságát 1996/1. számunkban bővebben ismertettük. Tíz évvel ezelőtt történt elhunytának hírére és személyiségének méltatását az 1997/4. számunk tartalmazta.

Az Antall József néhai miniszterelnökünk által egykor vezetett intézmény két tagas termének falain ízléses elrendezésben sorakoztak a neves anatómus színes

Vályi Csaba linómetszete (2006), X3/2

dr. Kovács Ferenc fametszete, X2

karikatúrái. A lapok főként orvos-barátait ábrázolják, de a hatalmas sorozatban a külföldi orvoskongresszusok résztvevőinek villanásszerű portréi is szerepelnek. Így a múzeumi helyszín szellemiségének megfelelően a tárlaton a látogató a kor orvos-elitjének teljes képcsarnokát tekinthette át. Az orvos-művész

dr. Kovács Ferenc fametszete (1964), X2

néhány plasztikája is szerepelt az Apród utcai kiállításon. Közülük kiemelkedik az édesapjáról, ugyancsak neves orvosról készült bronz domborműve, teljessé téve ezzel az alkotó sokoldalúságáról, kivételes tehetségéről kapott képet.

Soós Imre

KISGRAFIKAI KIÁLLÍTÁS REKORDHŐSÉGBEN

Ebben az esztendőben július huszadika volt az év és egyben az elmúlt évtizedek legmelegebb napja. Egy alföldi városunkban 41,9 Celsius fokot mutatott a hőmérő. Az országos melegrekordtól a főváros lakói is szenvedtek. A felforrósodott járda a cipő talpán keresztül is égetett. Délutánra az utcák elnépteledtek, csupán a Rolling Stones koncert hallgatósága gyülekezett, árnyékot keresve a Népstadion bejáratánál.

Ilyen körülmények között került sor a Nemzeti Tankönyvkiadónál a KBK újabb kisgrafikai kiállításának megnyitására. A stadionok negyedében lévő épület hangulatos aulájában kellemes hűvösség és üdítőitalokkal teli asztalok fogadták az érkezőket, akiknek száma – a pokoli hőség miatt – nem dönthetett rekordot.

A házigazda-intézmény képviselőjében *Boldizsár Gizella* köszöntötte a megjelenteket, akik ezt követően a Máté János Kamarakórus énekszámát hallgathatták meg. A Budapesti Református Kántorképző kis kórusa percek alatt emelkedett hangulatot teremtett. *Király Zoltán* költő, műfordító, lapunk főszerkesztője megnyitó beszédében az ex librist, mint műfajt ismertette, áttekintve annak közel fél évezredes történetét. Szerinte a könyvjegy varázsa elsősorban abban rejlik, hogy sokszorosíthatósága ellenére eredeti műalkotás. Könnyebben hozzáférhető, mint az olajfestmény, kiváló grafikusművészek is készítik, így magas művészi értéket képvisel. Tenyéryni felületén gyorsan tudja követni az élet jelenségeit. Mindennek tudható be, hogy az ex libris Európában reneszánszát éli.

Király Zoltán megnyitójában név szerint is felsorolta a könyvjegy különböző technikáit alkalmazó, kiállításunkon is szereplő művészeinket. Idézte *Ürmös Péter* egyik írását, melyben a művész a mostani kiállításon is képviselt számítógépes grafikákat az új évezred forradalmi jelenségeként értékelte.

Megnyitóbeszéde végén köszönetét fejezte ki a műveknek otthont adó Tankönyvkiadónak és a kamarakórus tagjainak, akik búcsúzóul két további remeklésükkel tették emlékezetessé a jól sikerült ünnepélyt.

Az utókor számára megjegyezzük, hogy a tárlat tablóján az alábbi, névsor szerint említett művészek alkotásai szerepeltek: *Budai Tibor, Imets László, Imre Lajos, Ivanyos Sándor, Kerégyártó László, Köhegyi Gyula, Olexa József, Réti András, Sajtos Gyula, Salamon Árpád, Takács Gábor, Tavasz Noémi, Ürmös Péter, Varga Edit, Varga Péter*. Két-két tablóval neves gyűjtőink is képviseltették magukat.